

UZASADNIENIE

Po ostatecznym ukształtowaniu powództwa powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. żądał zasądzenia od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. kwoty 1.309,56 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 lutego 2016 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu.

(...) Spółka Akcyjna
w W. wnosił o oddalenie powództwa na koszt powoda.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 10 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy w Kaliszu zasądził od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. kwotę 263,77 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 lutego 2016 roku (pkt 1. wyroku), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 2. wyroku), zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 906,63 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania (pkt 3. wyroku) jak również orzekł również o zwrocie pozwanemu nadpłaconej zaliczki na wynagrodzenie biegłego (pkt 4. wyroku).

Sąd I instancji ustalił, iż w dniu 8 stycznia 2016 r. M. M. zawarła z Ł. T. - (...) we W. umowę najmu pojazdu zastępczego nr (...), której przedmiotem był samochód osobowy marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...) gdzie jako współwłaściciele uszkodzonego pojazdu wskazano M. M. i A. M.. W treści tego kontraktu – w jego § 4 - wskazano, że samochód zastępczy udostępniony jest w okresie likwidacji szkody w pojeździe usługobiorcy w związku ze szkodą likwidowaną w serwisie naprawczym - do dnia, gdy uszkodzony pojazd będzie gotowy do odbioru z serwisu. Strony kontraktu najmu ustaliły dobową stawkę najmu na poziomie kwoty 200,00 zł netto. Poszkodowana M. M. w dniu 8 stycznia 2016 r. upoważniła Ł. T. do bezgotówkowego rozliczenia najmu pojazdu zastępczego w towarzystwie ubezpieczeniowym sprawcy zdarzenia. Według ustaleń Sądu Rejonowego, w dniu 8 stycznia 2016 r. A. M. – w imieniu najemcy M. M. odebrał od przedstawiciela Ł. T. samochód zastępczy – zwrot pojazdu nastąpił w dniu 12 stycznia 2016 r. W tym samym dniu poszkodowany A. M. i przedstawiciel serwisu naprawczego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. podpisali oświadczenie o przyjęciu uszkodzonego pojazdu do serwisu w dniu 8 stycznia 2016 r. i rozpoczęciu naprawy w tym dniu oraz o jej zakończeniu w dniu 12 stycznia 2016 r.; w trakcie przeprowadzonej naprawy nie użyto części zamiennych.

Jak stwierdził Sąd Rejonowy, w dniu 26 stycznia 2016 r. Ł. T. wystawił fakturę VAT nr (...), w treści której obciążył M. M. – z tytułu wynajmu auta zastępczego w okresie 5. dob (czas od dnia 8 stycznia 2016 r. do dnia 12 stycznia 2016 r.) – należnością w wysokości 1.230,00 zł jak również opłatą za podstawienie samochodu do klienta a następnie jego odbiorem w kwotach po 236,58 zł; łączna wysokość obciążenia zamykała się sumą 1.703,16 zł, która miała zostać uregulowana przelewem w terminie 7. dni, do dnia 2 lutego 2016 r.

W dniu 26 stycznia 2016 r. M. M. zawarła z Ł. T. (jako cesjonariuszem) umowę cesji wierzytelności, w oparciu o którą przenieśliła wierzytelność o odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego jaka jej przysługiwała z tytułu polisy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 20 listopada 2015 r., zarejestrowaną w (...) Spółka Akcyjna w W. celem zaspokojenia wierzytelności cesjonariusza z tytułu wynajmu auta zastępczego wynikającej z faktury nr (...) z 26 stycznia 2016 r.; identycznej treści umowę zawarł z Ł. T. A. M..

W dniu 4 lutego 2016 r. Ł. T. przesłał (...) Spółka Akcyjna w W. dokument rozliczeniowy VAT nr (...) z tytułu najmu auta zastępczego wraz z wnioskiem o wypłatę odszkodowania w kwocie 1.703,16 zł, wskazując jednocześnie że kwota 246,00 zł brutto za dobę jest średnią, realną kwotą

za wynajęcie pojazdu na lokalnym rynku. Z kolei (...) Spółka Akcyjna w W. – w piśmie z dnia 11 lutego 2016 r. – przyznał odszkodowanie z tytułu najmu auta zastępczego w wysokości 393,60 zł uznając za zasadny 4. dniowy okres najmu – od dnia 8 stycznia 2016 r. do dnia 12 stycznia 2016 r. dokonując jednocześnie weryfikacji dobowej stawki najmu do kwoty 80,00 zł netto. Koszty najmu pojazdu zastępczego zostały uznane w kwocie odpowiadającej średnim stawkom stosowanym przez firmy zawodowo zajmujące się wynajmem pojazdów; w dniu 11 lutego 2016 r. należność w wysokości 393,60 zł została przekazana na rachunek bankowy Ł. T..

Według ustaleń Sądu Rejonowego technologiczny czas naprawy uszkodzonego samochodu osobowego marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...) - z uwzględnieniem warunków dotyczących specyfiki okresu naprawy oraz uszkodzeń pojazdu i zastosowanej technologii naprawy - nie powinien być dłuższy niż 5 dni zaś gdyby okres naprawy nie obejmował dnia wolnego od pracy i soboty - 4 dni. Uszkodzony pojazd należy do segmentu B zaś na terenie K. i okolic średnia dobową stawka najmu pojazdu zastępczego z tego segmentu B w I kwartale 2016 r. - niezależnie czy dotyczyło to rozliczenia bezkosztowego, czy też nie - wynosiła 117,03 zł brutto zaś rozpiętość tych stawek wahała się od 98,40 zł brutto do 123,00 zł brutto. Sąd I instancji wskazał, iż średni koszt najmu pojazdu na okres 5. dni wraz z dostarczeniem i odbiorem pojazdu wynosił 657,37 zł brutto a rozpiętość stawek wahała się od 492,00 zł do 833,00 zł brutto.

Sąd I instancji wskazał, że podstawą - niekwestionowanej przez pozwanego odpowiedzialności za szkodę wywołaną przez sprawcę kolizji drogowej - była umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, zgodnie z którą pozwany przyjął

na siebie odpowiedzialność za szkody wyrządzone osobom trzecim wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający lub ubezpieczony (art. 822 § 1 kc).

Jak podał Sąd Rejonowy, ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody - na zasadach określonych w kodeksie cywilnym a zatem za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynika. W tych granicach naprawienie szkody powinno obejmować wszystkie straty, które poszkodowany poniósł wskutek zaistnienia szkody (art. 361 § 2 kc). Utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej uszkodzenia stanowi szkodę majątkową – zatem jeżeli poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne na wynajem samochodu zastępczego to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu.

Jak podniósł Sąd Rejonowy, poszkodowana najmowała pojazd zastępczy przez okres 5. dni co – w jego ocenie - należy uznać za okres uzasadniony, potwierdzony ustalonym

przez biegłego okresem naprawy obejmującym dzień wolny od pracy i sobotę. Wymagania pozwanego aby poszkodowany tak zlecał naprawę by okres naprawy nie obejmował dnia wolnego od pracy w warsztacie i soboty jest – w ocenie Sądu I instancji - żądaniem nadmiernym i często niemożliwym do spełnienia. Moment przyjęcia samochodu do warsztatu uzgadniany jest z jego właścicielem i zależy często od mocy przerobowych w warsztacie a nie od decyzji zlecającego. Z tego względu Sąd uznał za uzasadniony 5. dniowy okres naprawy i najmu pojazdu zastępczego.

Sąd I instancji wskazał dalej, iż ustalona stawka najmu w wysokości 246,00 zł brutto za dobę okazała się stawką zawyżoną, gdyż dwukrotnie przekraczała ona najwyższą dobową stawkę najmu pojazdu zastępczego z segmentu B w I kwartale 2016 r., bez względu czy dotyczyło to rozliczenia bezkosztowego, czy też nie; najniższa dobową stawką najmu - zgodnie z ustaleniami biegłego - wynosiła w tym okresie 98,00 zł brutto. Skoro zatem poszkodowana skorzystała z oferty Ł. T. stosującego zawyżone stawki najmu to w tym zakresie pozwany nie powinien ponosić odpowiedzialności za szkodę. Obowiązkiem poszkodowanej było bowiem skorzystanie z wypożyczalni samochodów znajdującej się w najbliższej okolicy jej zamieszkania aby nie powiększać kosztów choć nie można jednak od niej żądać aby wyszukiwała wypożyczalnię najtańszą. Jak wskazał Sąd Rejonowy nie ma też uzasadnienia przyjęcie, że poszkodowana mogła skorzystać z oferty najdroższej a skoro tego nie uczyniła – to nie można zobowiązywać pozwanego do wypłaty odszkodowania według najwyższej stawki wypożyczalni w najbliższej okolicy. Poszkodowana nie zachowała się lojalnie wobec ubezpieczyciela zawierając umowę z Ł. T.. Skoro jednak nie jest znana stawka najmu, którą poszkodowana mogłaby płacić, gdyby zawarła umowę z wypożyczalnią z K. lub okolic, zasadnym jest przyjęcie wyliczenia średniego kosztu najmu, obejmującego również dostarczenie i odbiór pojazdu. Z tych względów - w ślad za

opinią biegłego - Sąd przyjął, że średni koszt najmu wynosił 657,37 zł. Biorąc pod uwagę wskazane wyżej rozważania Sąd uwzględnił powództwo w części stanowiącej różnicę pomiędzy wyliczonym średnim kosztem najmu (kwota 657,37 zł) a odszkodowaniem wypłaconym Ł. T. przez (...) Spółka Akcyjna w W. (kwota 393,60 zł). W pozostałym zakresie powództwo, jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania, wobec częściowego tylko uwzględnienia żądań powoda, Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 kpc przy zastosowaniu zasady stosunkowego ich rozdzielenia zwracając jednocześnie pozwanemu niewykorzystaną część zaliczki na wynagrodzenie biegłego w wysokości 30,00 zł.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zostało zaskarżone przez powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. (wcześniej (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W.). Strona skarżąca zarzuciła Sądowi I instancji naruszenie:

1. art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez dowolną a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, wyrażającą się w sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania analizie dokumentów, w konsekwencji zaś ustalenie stanu faktycznego sprzecznego z treścią materiału dowodowego, przejawiające się tym, że:

- Sąd oparł swój wyrok niemal wyłącznie na twierdzeniach strony pozwanej, nie wskazując jednocześnie, z jakiej przyczyny odmówił wiarygodności pozostałym dowodom, w szczególności twierdzeniom powoda w zakresie ustalenia i zasadności stawki dobowej najmu pojazdu, wysokości kosztów podstawienia oraz odbioru;
- stosowana przez powoda stawka najmu pojazdu zastępczego uznana została za zawyżoną, podczas gdy stawka 200,00 zł netto za najem pojazdu segmentu B uwzględnia zarówno czas jego trwania, jak również pozostałe istotne elementy umowy takiej jak brak kaucji, limitu kilometrów, czy możliwości podstawienia i odbioru wynajmowanego pojazdu;

2. art. 328 § 2 kpc wyrażające się w sporządzeniu uzasadnienia wyroku lakonicznego i nie wskazanie przyczyn, dla których Sąd oparł się na dowodach przedstawionych na korzyść strony powodowej, a odmówił mocy dowodowej tym przedstawionym przez stronę pozwaną.

Wskazując na powyższe zarzuty strona skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 819,07 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, ewentualnie – o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego jej rozstrzygnięcia a nadto zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania w I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja strony powodowej okazała się być w całości niezasadniona co – w oparciu o przepis art. 385 kpc – skutkowało jej oddaleniem.

Zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie przez ten Sąd dowolnej nie zaś swobodnej oceny materiału dowodowego – w zasadzie – okazał się być niezasadnym. Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego oparte zostało w szczególności – na prawidłowo ocenionym

przez ten Sąd – dowodzie z opinii biegłego. Tym samym Sąd I instancji dokonał właściwego ustalenia stanu faktycznego sprawy prawidłowo dokonując jego oceny.

W świetle wniosków biegłego, stosownie do których, w okolicznościach przedmiotowej sprawy, uzasadniony okres najmu auta zastępczego obejmował czas 5. dni, Sąd I instancji

w sposób prawidłowy przyjął ten okres za usprawiedliwiony czas korzystania

przez bezpośrednio poszkodowanego z auta zastępczego. Ustalenie wysokości refundacji wydatków z tytułu posługiwania się pojazdem zastępczym przez poszkodowaną M. M., do której zobowiązany jest pozwany ubezpieczyciel – także z punktu widzenia wysokości dobowej stawki najmu – jest ostatecznie prawidłowe aczkolwiek Sąd Rejonowy

w sposób nieuprawniony przyjął jako podstawę ustalenia wysokości odszkodowania średni koszt 5. dniowego najmu pojazdu zastępczego w oparciu o stawki stosowane przez podmioty wynajmujące z uwzględnieniem obowiązujących u nich kosztów związanych z dostarczeniem samochodu zastępczego do poszkodowanego i odbioru od niego takiego pojazdu.

Odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej

za uszkodzenie pojazdu mechanicznego obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy pojazdu ustalone według cen występujących na lokalnym rynku. Podkreślić należy, iż aby stawki miały charakter rynkowy muszą mieścić się w przedziale stawek występujących na rynku. Istota stawki powszechnie stosowanej nie może być odnieszona

– tak jak uczynił to Sąd Rejonowy - do pojęcia stawki średniej, gdyż na rynku nie istnieją przecież średnie ceny najmu pojazdu i strony też nie zawierają umowy po cenach średnich.

Na rynku występuje przedział cen wyznaczonych cenami najniższymi i najwyższymi, a także cenami pośrednimi pomiędzy nimi. Wskazać należy iż wskaźnikiem ekonomiczności stawki rozumianej jako stawka celowa i uzasadniona powinien być rynek lokalny odniesiony do ofert odpowiadających klasą wynajmowanemu samochodowi.

Dla ustalenia rynkowej stawki najmu auta zastępczego obowiązującej na rynku k. został dopuszczony dowód z opinii biegłego. Analiza opinii i wniosków biegłego implikuje wniosek odnośnie tego, iż dobową stawką najmu jaka została zastosowana przez poprzednika powoda (na poziomie kwoty 246,00 zł brutto) nie była stawką rynkową – była ona zawyżona skoro biegły ustalił, iż maksymalna dobową stawką najmu pojazdu klasy B wynosiła 123,00 zł brutto. Co prawda strona powodowa w toku postępowania przed Sądem I instancji kwestionowała opinię biegłego w zakresie dotyczącym wyboru przez niego podmiotów świadczących usługi w zakresie wynajmu aut zastępczych (wnosząc nawet o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego), jednakże ostatecznie Sąd Rejonowy oddalił ten wniosek zaś powód nie wniósł zastrzeżenia do protokołu w trybie przepisu art. 162 kpc

i nie zażądał też poddania kontroli tego rozstrzygnięcia Sądu I instancji w trybie przepisu

art. 380 kpc. W tym stanie rzeczy przyjąć należało, iż wykazana w niniejszej sprawie rynkowa dobową stawką najmu auta zastępczego na rynku K. w okolicach wystąpienia zdarzenia szkodzącego wynosiła 123,00 zł brutto co – przy przyjęciu jako uzasadniony – okres 5. dni korzystania przez poszkodowanego z auta zastępczego implikuje wniosek o właściwej kwocie odszkodowania z tytułu wydatków związanych z korzystaniem przez poszkodowaną z auta zastępczego na poziomie kwoty 615,00 zł. Mając na względzie tę okoliczność, iż poszkodowany otrzymał od (...) Spółka Akcyjna w W. należność z tego tytułu na poziomie kwoty 393,60 zł, zasądzona przez Sąd Rejonowy kwota odszkodowania (263,77 zł) i tak przekracza wysokość uzasadnionych kosztów refundacji (te wynoszą bowiem 615,00 zł).

Sąd I instancji w sposób właściwy przyjął również, iż zachowanie poszkodowanej M. M. stanowiło naruszenie – mającej oparcie w przepisie art. 354 § 2 kc – zasady minimalizacji uszczerbku. Co prawda podmiot poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania najtańszej wypożyczalni oferującej auta zastępcze, jednakże nie sposób jest bezkrytycznie akceptować sytuacji, w której poszkodowana – mieszkając w K. i odbierając oraz zdając auto zastępcze w tym mieście – miałyby ponosić (a w konsekwencji ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej sprawy zdarzenia) koszty związane

z podstawieniem i odbiorem samochodu z firmy z W., tym bardziej iż – co potwierdza opinia biegłego – wypożyczalnie mające swą siedzibę w K., przynajmniej w granicach 309 km, nie stosują opłat z tytułu podstawienia i odbioru.

W zasadzie za nieskuteczny ocenić należało także zarzut strony skarżącej naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 328 § 2 kc. Jak wynika z wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 marca 2018 r. (III AUa 510/17, Lex nr 2481742), zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach kiedy treść uzasadnienia orzeczenia uniemożliwia dokonanie oceny toku wywodu, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego. W realiach przedmiotowej sprawy, pomimo pewnej ogólności uzasadnienia Sądu Rejonowego, nie sposób jest jednak przyjąć iż uzasadnienie to pozbawione jest elementów konstrukcyjnych uniemożliwiających lub bardzo utrudniających Sądowi Odwoławczemu przeprowadzenie kontroli instancyjnej rozstrzygnięcia.

Wszystkie wskazane względy – czyniąc zarzuty apelacji nieuzasadnionymi – prowadzić muszą do oddalenia, w oparciu o przepis art. 385 kpc, wniesionego środka odwoławczego.

O kosztach postępowania przed Sądem Odwoławczym orzeczono przy zastosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z art. 99 kpc) Oddalenie apelacji w całości skutkuje uznanie powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. za podmiot przegrywający sprawę prowadząc do jego obciążenia kosztami postępowania apelacyjnego, w tym także obowiązkiem zwrotu należność z tego tytułu jakie były wydatkowane przez (...) Spółka Akcyjna w W.. Te ostatnie obejmowały wyłącznie wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanego ubezpieczyciela, którego wysokość (kwota 135,00 zł) została określona na podstawie przepisu § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w jego – zważywszy datę wniesienia środka odwoławczego (11 kwietnia 2018 r.) – aktualnym brzmieniu.

(SSO Bartosz Kaźmierak) (SSO Beata Matysik) (SSR Paweł Kowalczyk)